

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: **Nabývání státního občanství České republiky udělením,
prohlášením a pozbývání státního občanství České republiky**

Diplomant/ka: **Jakub Peter**

Autor posudku: **JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.**

1. Zadání a cíl práce:

Cílem („předmětem“) práce bylo odpovědět na otázku geneze institutu státního občanství České republiky a otázku stávající právní úpravy nabývání a pozbývání českého státního občanství (str. 1).

Přestože může být otázkou, nakolik takto formulovaný cíl splňuje předpoklady a účel magisterské diplomové práce studenta oboru Právo, lze konstatovat, že diplomantovi se v zásadě podařilo tento cíl naplnit a to částečně i proto, že tento cíl překročil tak, že dílčím způsobem provedl i parciální srovnání stávající úpravy s úpravou předcházející.

2. Struktura práce, formální a obsahové požadavky:

Práce je rozdělena do šesti kapitol, vnitřně ještě dále členěných. Kapitoly jsou uspořádány v logice postupu od obecnějších otázek ke konkrétnějším tak, aby bylo naplněno stanovené téma.

Autor se po vymezení základní terminologie (pojem a podstata státního občanství atd.) dostává ke stručnému historickému vývoji. Ten je sice poměrně technicistní, což je dáno především povahou zpracovávaného tématu, ale víceméně prost zásadnějších obsahových nedostatků (byť drobnější chyby se občas objeví, například nespisovné „vzniknul“ (str. 12) namísto „vznikl“ atp.).

Od třetí kapitoly se autor zabývá současnou právní úpravou. I zde se zaměřuje spíše na „praktické“ pohledy na materii státního občanství a zůstává pouze u jejího popisu, jakkoliv vcelku přehledného a věcně správného. Jeden příklad za všechny – autor například zmiňuje problematiku nenárokovosti nabytí státního občanství udělením a zmiňuje argument právní jistoty zmíněný v důvodové zprávě k návrhu tohoto zákona, co konkrétně to však znamená, případně jaké to má hmotněprávní či procesněprávní dopady se však už čtenář nedozví. Podobně se pak autor zabývá jednotlivými odchylkami řízení o udělení státního občanství ve srovnání s obecnou úpravou správního řádu, aniž by podroboval nějakému hodnocení. Diplomantův názor by pak zcela jistě měl v práci zaznít u tak zásadní otázky (dotýkající se až ústavního či mezinárodního práva), jako je vyloučení soudního přezkumu některých rozhodnutí o neudělení státního občanství (str. 44). Bohužel ani diplomant nemá vyšší ambice, než čtenáře informovat, že „tak to je“, což je u právnické diplomové práce jen těžko akceptovatelné. V neposlední řadě se pak i zde opět objevují některé gramatické – o to ale zbytečnější – lapsy (jako třeba „osobám, které prokážou“ (str. 24) namísto „prokáží“ atp.).

Text je vcelku přehledný a čtivý, bohužel je zároveň velmi popisný a „klouzající“ po právním povrchu bez snahy o výraznější přesahy do hlubší právní argumentace.

Z hlediska formálních náležitostí je práce v zásadě standardní. Pokud se v této oblasti objevují některé nedostatky, jsou spíše jen drobnější povahy (například u některých autorů diplomant uvádí jejich akademické tituly (str. 3), ale u jiných ne a to třeba i navzdory faktu, že jde o autory mnohem „otitulovanější“ (str. 4) atp.).

3. Vyčerpání tématu, originalita práce, citační etika, závěry:

Téma práce a její cíl nebyly stanoveny příliš ambiciózně (dokonce lze mít pochybnosti o tom, že pojetí práce splňuje požadavek výše zmíněné děkanské vyhlášky o tom, že magisterská diplomová práce má být „rozsáhlejší teoretickou studií“ (čl. VI odst. 4)), o to snadnější pak bylo jejich naplnění. Nejde ani o téma nijak zvlášť originální – je sice pravda, že v obecné části správního práva mu přílišná pozornost věnována není (zpravidla maximálně ve formě odkazů například na procesní zvláštnosti atp.), ani možnosti hlubšího propojení obecných správněprávních aspektů s konkrétními právními instituty státoobčanské materie však diplomant bohužel nevyužil. S těmito výhradami lze však nicméně konstatovat, že téma práce bylo naplněno.

Práce nepracuje s žádnými hypotézami, nedochází tak bohužel ani k žádným právně relevantním závěrům. Úvod i závěr práce jsou spíše jejími shrnutími (navíc si vzájemně více než podobnými), ve kterých diplomant předkládá rámcový obsah a strukturu své práce. Například případné jakékoliv shrnující zhodnocení nové právní úpravy, s níž diplomant pracuje a na některých místech ji srovnává s úpravou předchozí, které se tak přímo nabízí, čtenář bohužel v práci hledá marně.

Práce nevychází z nijak rozsáhlého množství odborných publikací (právě naopak) a i ty, které použity byly, byly bohužel z formálního hlediska použity chybně. Řada publikací, na které se v práci odkazuje, není uvedena v seznamu použité literatury (jen příkladmo: Černý, Valášek, 1996; Ondřej, Potočný, 2011; Čepelka, Šturma, 2008; Bahýřová, Filip et al., 2010), naopak mnohé z publikací v seznamu uvedených nejsou nikde prokazatelně (seznatelně) použity (tj. citovány) v textu (například: Valášek, 2006; Donner, 1994; Seidl-Hohenveldern, 2006; Hřebejk, 2014; Kandalec, 2013; Tomková, 2014; Kudrna, 2014). Bohužel je tak nutno vyslovit důvodné podezření, že práce nejen že nesplňuje požadavek výslovně stanovený v čl. VI odst. 7 děkanské vyhlášky č. 25D/2015, že texty, myšlenky nebo data jiných autorů nesmí autor práce vydávat za své vlastní a je povinen citovat pramen, odkud čerpá, ale také zřejmě naplňuje předpoklad čl. VI odst. 9 téže vyhlášky, podle něž nedostatky ve způsobu citací a poznámkovém aparátu, které jsou na újmu myšlenkové čistoty práce, mohou být důvodem pro neobhájení práce. Bude na diplomantovi, aby toto podezření přesvědčivě vyvrátil.

Fakt, že seznam použitých zdrojů není seřazen podle příjmení autora a že řada materiálů není ani dostatečně identifikována (nakladatelstvím, místem vydání, rokem atd.) je pak sice obecně vzato nedostatkem podstatným, ale ve světle výše uvedeného již v zásadě podřadným.

4. Celkové hodnocení práce a návrh klasifikace:

Předložená diplomová práce je věnována značně technicistnímu správněprávnímu tématu, jehož volba a zpracování měly být doplněny důkladným studiem obecných

správněprávních východisek, s nimiž by práce toto „praktické“ téma provázala tak, jak předpokládají vnitrořadní předpisy FPR a koneckonců i účel a podstata diplomové práce jako takové. K tomu bohužel nedošlo a práce zůstala v rovině pouhého základního popisu platné právní úpravy s několika dílčími přesahy do teozovitého srovnání s úpravou předcházející. To je škoda nejen pro práci jako takovou (a třeba pro možnost jejího dalšího použití), ale i o pro omezené možnosti klasifikace, které se tímto oponentovi nabízejí. Přestože je totiž práce víceméně prosta výraznějších faktických pochybení, jen stěží ji lze vzhledem ke zde uvedenému hodnotit lépe než „Dobře“.

I to však platí pouze za předpokladu, že se diplomantovi podaří přesvědčivě vyvrátit podezření z necitovaného použití odborných materiálů zmíněného výše, resp. vysvětlit způsob práce s podkladovými prameny jako takovými a logiku jejich (ne)uvedení v závěrečném seznamu.

5. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

Ke str. 22 – jak diplomant nahlíží na nemožnost nabytí státního občanství osvojením zletilé osoby zejména ve světle argumentů, které vedly zákonodárce k zavedení možnosti osvojení zletilé osoby v novém občanském zákoníku?

Ke str. 28 – jaký je vztah mezi pojmy trestní bezúhonnost a trestní zachoalost?

Ke str. 55 – pokud autor uvádí, že nová právní úprava „přináší možnost obnovy řízení“, jaká byla úprava předcházející a jaké jsou důvody této případné změny?

V Plzni dne 26/04/2016

Podpis autora posudku